No. 3000 | Zaterdag 28 November 1908 | 25ste Jaargang.

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1— 7 regels f0,50, voor elken regel meer 7½ cts.

BUREAUX VAN DIT BLAD
REDACTIE: Waterkant, Otrabanda, No. 223
ADMINISTRATIE: Plein Concordia, No. 129, Pietermaai

Es Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2,— pa tres luna, pagá padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire, Aruba, St. Martin (P. H.), St. Eustatius i Saba fl. 10,— pa anja.
Un numero sol fl. 0,15.
Anuncio di 1 te 7 regel f0,50, cada regel mas 7½ cts.

Curaçao, 27 November.

ZOO SPRAK CIPRIANO CASTRO:

„Venezolanen!

Bijzondere omstandigheden verplichten mij heden, voor korten tijd, naar Europa te vertrekken.

Het Land heeft reeds den weg ingeslagen naar zijn waarachtig geluk en waren voorspoed door het stipt nakomen zijner verbintenissen, door het regelen van den toestand zijner financiën en door den hechten vrede, welken de Natie geniet, en welken te bewaren uw plicht is, opdat het werk kunne voortduren.

Krachtens de Constitutie blijft met het Presidentsschap der Republiek belast de Eerste Vice-president, Generaal Juan Vicente Gómez.

Blijft hem trouw en schenkt hem bij het vervullen van zijn verheven ambt uwe medewerking, alsof het mij persoonlijk gold, en gij zult gedaan hebben, wat uw plicht is."

Na deze theatrale proclamatie 23 November te Caracas te hebben afgekondigd, maakt Cipriano Castro een hoofsche buiging voor de verbaasde wereld, welke hem juist dezer dagen met spanning gadesloeg en verdwijnt van het tooneel.

De *Guadeloupe* der Transatlantique nam hem den volgenden dag, 24 November aan boord om hem naar Europa te brengen, waar hij een zeer gevaarlijke nier-operatie moet ondergaan.

Is Castro nu voor goed van het tooneel verdwenen, of zal hij met verjongde krachten opnieuw voor het voetlicht treden om zijn comedie ten einde te spelen?

Mag men de berichten gelooven, dan is zijn ziekte van dien aard, dat hij een hoogst gevaarlijke operatie zal moeten ondergaan, en slechts zeer krachtige gestellen zijn tegen een dergelijke operatie bestand.

Anderen verklaren weder, dat zijn nierziekte reeds zoo ver gevorderd is, dat men met reden vreezen mag, dat Castro niet levend de Azoren zal halen. Alles werd daarom ook met de Guadeloupe mede gegeven, om, zoo noodig, zijn lijk te balsemen en te conserveeren.

Castro zelf is stellig overtuigd terug te zullen keeren, hij verklaart gedwongen te zijn voor korten tijd naar Europa te vertrekken.

Was hij persoonlijk niet van zijn terugkeer overtuigd, dan ware hij nooit vertrokken.

Juan Vicente Gomez moet dus zoolang maar het bestuur voor hem waarnemen en mag verder niets uitvoeren.

Zal deze dat kunnen?

Zullen de vijanden van Castro, die ook de vijanden zijn van Gómez, rustig blijven tijdens diens afwezigheid en kalm zijn terugkeer afwachten?

Castro zelf schijnt te verwachten, dat zijn politieke tegenstanders gedurende zijn afwezigheid wel een kleine poging zullen wagen om het bestuur omver te werpen. Met kracht maant hij de Venezolanen aan den vrede te bewaren en zich te scharen rondom Gómez.

Gómez zal toch gedurende zijn interregnum persoonlijk op moeten treden om de vrienden van Castro tevreden te houden en zijn vijanden vrees in te boezemen.

Een zeer verstandigen zet heeft Gómez reeds gedaan; hij benoemde LEOPOLDO BAUTISTA tot Secretaris-generaal. Bautista is een man van naam en invloed, wiens gezag door een ieder wordt erkend.

Deze benoeming wijst er tevens op, dat Gómez ook de mogelijkheid voorziet, dat Castro eerder door den dood wordt getroffen, dan hij verwachtte, en Gómez derhalve wettelijk Castro zal moeten opvolgen. Bautista zal dan een krachtige steun voor hem zijn.

Eerst 8 December zal de *Guadeloupe* te Bordeaux aankomen. Eerst dan kunnen wij telegrafisch te weten komen, of Castro nog leeft. Misschien ook, dat van de Azoren eenig bericht de wereld zal worden ingezonden.

Afwachten en geduld oefenen is dus nu ook weer de boodschap.

Het zoude ons echter volstrekt niet verwonderen, of wij komen al zeer spoedig iets van Venezuela te hooren. De door Castro-vrees in bedwang gehouden bevolking zal zich nu wel laten gelden. Van Maracaibo verwachten wij zeer zeker eenig teeken van leven. De Koophandel lijdt daar nog meer dan wij onder den algeheelen stilstand van onze scheepsvaart. Zij snakken er naar met ons weder in geregelde verbinding te treden.

De Strijdvraag

TUSSCHEN

Venezuela en Holland.

Een ieder was verlangend toch eens te weten, wat voor indruk het terugnemen van het Protokol van 1894 en openstellen van wapenuitvoer van Curaçao naar Venezuela aldaar wel gemaakt had.

Uit *El Constitucional* van 16 November kunnen wij dien indruk vernemen, en tevens zien hoe de Venezolaansche Regeering tegenover Nederland gestemd is.

In het lijfblad van Castro door hem zelf geïnspireerd, verscheen onderstaand stuk op 16 November, een paar dagen voor zijn vertrek. Het stuk ontvangt daardoor een geheel bijzondere beteekenis. Het wordt als een program van actie door Castro aan de Regeering van Venezuela voorgeschreven.

Het blad schrijft:

„Gedurende de negen jaren van strijd, welken de „Herstellende Partij" (La Restauracion) voert om immer hoog te houden, volgens de eischen der rechtvaardigheid, de waardigheid der Republiek, hebben wij zeer vreemde dingen gezien, maar misschien nimmer iets zoo buitengewoons door zijn buitensporigheid als wat nu geschied is door het Koninkrijk der Nederlanden bij het stellen zijner eischen.

Het Publiek kent het waarom der verbreking van de diplomatieke betrekkingen tusschen beide landen, te weten: een beleediging, der Republiek aangedaan door den Diplomaat DE REUS, en een protest der Natie tegen hem, die, terwijl hij zich vriend noemde, zoo zeer misdeed tegen de meest rudimentaire beginselen der internationale beleefdheid.

Holland erkent, dat Venezuela gelijk heeft, zooals men zien zal uit de nota's, die wij hier bij zullen voegen, maar om voor het bewijs van eergevoel, door onze Regeering getoond, te straffen, verklaart het 't protokol van 1894 voor nietig, den uitvoer van wapenen weder open stellend, opdat, terwijl de erkenning van eigen zwakte daarin ligt opgesloten, de ontevreden elementen, die zich revolutionnairen noemen, naar Venezuela zouden kunnen komen met oorlogszuchtige plannen.

Holland beweert zonder de minste aarzeling, dat zijn Kolonie Curaçao, welke geen eigen middelen heeft om te leven en te bestaan, onderhouden moet worden door Venezuela, door een ongeoorloofden smokkelhandel toe te staan, lijnrecht in strijd met het besluit 19 van ons Wetboek van financiën, Art. 1°. dat met 30% belast alle koopwaren, die van vreemde koloniën komen.

Deze handelwijze der Hollandsche Regeering ten opzichte van haar eiland Curaçao verwondert ons volstrekt niet, immers, terwijl zij er groot op ging onze vriend te zijn, zagen wij haar steunen alle revoluties tegen ons Vaderland, ingesloten ook de laatste, la Libertadora, waarvan het naburige eiland een der voornaamste stookplaatsen is geweest.

Evenmin verontrust ons de beweging onder de revolutionnairen, omdat, zoo de vijanden van het „Herstellende Bestuur",—die ons vijandig zijn enkel en alleen om het feit, dat de ontwikkelde bedrijvigheid de zaken weder in orde brengt ter verdediging van de ware en wettige belangen der Republiek, —zoo die vijanden tot dusverre nalieten oorlog te maken, zij dit niet deden omdat zij er geen trek in hadden of het niet ten zeerste verlangden, maar uit onmogelijkheid en onmacht. Ten eerste, omdat het Bestuur dat aan het hoofd staat der nationale belangen een bestuur is vol energie, altijd tegen iederen aanval voorbereid, en ten tweede, omdat het Venezuela van thans, krachtig door zijn gezag, gewaarborgd door vrede en orde, niet gelijk is aan het Venezuela van weleer, toen ieder sergeantje de Venezolanen aankon drijven tot een bloedigen strijd.

De Regeering van Generaal Castro, die altijd met al zijn daden en plannen in volle openbaarheid geleefd heeft, maakt nu bekend, gelijk het immer deed, alle stukken gewisseld tusschen de kanselarijen van Caracas en Den Haag en zal dit doen in twee talen, opdat het nog meer ter kennis kome van alle volkeren.

Wetende, dat de Rechtvaardigheid haar ter zijde staat en in het volle bewustzijn dat reden en recht haar partij kiezen, heeft zij het licht nooit geschuwd bij alle hare handelingen welke zij te verrichten had om de rechten van hare souvereiniteit en hare wetten te verdedigen.

Om deze reden verschijnen de stukken in 't Spaansch en in 't Engelsch.

Dat allen ze lezen, Venezolanen en Vreemdelingen, dat een ieder ze bespreke volgens goeddunken, want uit de lezing dezer stukken en uit diepte dezer besprekingen zal onherroepelijk opstijgen de stem van het algemeen oordeel, zegenend de vaderlandsliefde, de rechtzinnigheid en het beleid der Venezolaansche Regeering, en met kracht uitbrengend het protest, dat een eerlijk geweten altijd richt tegen menschen of volken, die zich gerechtigd achten anderen onder hun voet te vertrappen, enkel en alleen uit willekeur; want nog immer zijn beschaafde volkeren elkander wederkeering rechtvaardigheid en eerbied verschuldigd.

Lang zijn de stukken, welke hier volgen, maar zij spreken zoozeer tot het waarheidsgevoel, dat wij de innige overtuiging hebben, dat zij gelezen zullen worden niet slechts door geheel het Venezolaansche Volk, en het geheele Nederlandsche Volk, die juist bij deze quaestie belang hebben, maar ook door alle volkeren der aarde.

Reeds vooruit staat ons oordeel vast, dat wij aldus samenvatten:

Opnieuw schrijft Generaal Castro een eere-bladzijde vol glorie in het gewijde boek der Geschiedenis van het Vaderland."

El Constitucional deelt nu verder alle mogelijke correspondenties mede van de maand Mei af met DE REUS en later met BARON VAN SECKENDORFF gewisseld. Met vreugde zagen wij daarin ons gevoelen bevestigd, dat de Heer DE REUS steeds op uitstekende wijze onze belangen verdedigd heeft en dapper voor onze rechten is opgekomen.

De eerste brief aan DE REUS dateert van 22 Mei en klaagt over het feit dat Generaal Nicolaas ROLANDO *heimelijk* met de Venezolaansche boot *Rosita* Venezuela verliet, en naar Bonaire vluchtte; nadat een bevel tot gevangenneming tegen hem was uitgevaardigd, en dat gemeld bootje in de haven van Curaçao geankerd lag. Verder dat *onder valsche namen* de Heeren Angel Petit, Grl. A. Ducharme en Baltazar Vallenilla Lanz zich naar Curaçao hadden begeven.

En nu wordt getwijfeld aan Curaçao's oprechtheid om ieder voorbereiden van revolutie tegen te zullen gaan.

Vooral, omdat feiten als boven vermeld zich meermalen herhaalden.

De *Rosita* wordt opgeëischt en de uitlevering verzocht van den Venezolaan Angel Petit.

De Heer DE REUS wijst er in zijn antwoord op, dat men te veel eischt: uitleveringstractaat bestaat er niet en het voorbereiden eener revolutie op Curaçaoschen bodem wordt wel beweerd maar niet bewezen. Het Koloniaal Bestuur zou genoemde personen scherp laten bewaken en zich daardoor houden aan het protokol van 1894. Gedragen die personen zich echter rustig op Curaçao en verstoren zij aldaar de orde niet, dan zullen zij nimmer het land kunnen worden uitgezet.

Wij geven den verkorten inhoud van dezen eersten brief als specimen. Men ziet het; in dezen brief en in het redactiestuk van *El Constitucional* beschuldigt men maar steeds Curaçao van te heulen met de opstandelingen en de revolutie te bevorderen.

Zoolang men de beschuldiging niet bewijst, behoeven wij ons niet te verdedigen.

Maar wel willen wij opkomen tegen de minne en onwaardige bewering, alsof Holland zou eischen, dat Venezuela Curaçao moet onderhouden, daar deze kolonie geen eigen middelen van bestaan heeft.

Neen, onderhouden moet Venezuela ons niet, maar evenmin mag het ons dooddrukken!

Niet Holland eischt iets, maar de Natuur en de Beschaving.

Door geographische ligging zijn Curaçao en Venezuela buren, naaste buren.

Buren moeten, krachtens Natuur en Beschaving in vrede en vriendschap met elkander leven. Wederkeerig elkander helpen en steunen, en eendrachtig samenwerken aan het gemeenschappelijk welzijn.

Het is onnatuurlijk en tegen de moderne beschaving, wanneer buren elkander zooveel mogelijk plagen en tegenwerken, in plaats van zooveel mogelijk elkander alle voordeelen te bieden waarover zij ten gunste van elkander beschikken kunnen.

Curaçao zou geen eigen middelen van bestaan hebben?

En onze eenige, prachtige haven, dan! Is die niets waard? Dat is ons middel van bestaan. Wij kunnen niet leven van landbouw, daar onze eilanden arm zijn aan den onmisbaren regen.

Maar is er dan buiten den landbouw geen bestaan mogelijk!

Kan scheepvaart en handel een volk niet tot grootheid brengen en voorspoed?

Als men ons maar vrijlaat en niet dooddrukt onder overdreven, door niets te billijken, rechten.

Wij vragen niet dat Venezuela ons onderhouden zal, maar wel dat Venezuela verstandig zij en bij voorbeeld haar onderdanen, de kooplieden van Maracaibo, dankbaar gebruik late maken van onze prachtige haven, waarvan zij zelven geheel en al verstoken zijn, om op een goedkoopen en zekeren manier de goederen voor deze stad bestemd hier te laten overschepen en met onze zeilschepen aanvoeren.

Venezuela kan zich toeleggen op landbouw, veeteelt, mijnontginning, op hand — en fabriek-industrie. Wij zijn een zeevarend volk, bereid onze diensten te verleenen aan de rondom liggende landen. Daarom werden wij geboren op een eiland midden tusschen de republieken gelegen, in verbinding met alle groote stoomvaartlijnen van Amerika en Europa.

Laat ieder volk zich vrij ontwikkelen, langs de banen door den Schepper zelf aangegeven in de natuurlijke gesteltenis onzer landen. Venezuela en Curaçao hebben elkander noodig. Dat Venezuela de Natuur niet tegen werke en niet onwillig blijve ons de rechten te gunnen, welke, krachtens de moderne beschaving, aan naburige volken verleend moeten worden.

Bouwverordening.

ONTWERP.

Art. 1.

Op de verschillende eilanden der kolonie mogen in het stadsdistrict geen nieuwe huizen, opstallen, getimmerten of afscheidingen gesteld of opgebouwd worden, zonder dat daartoe vergunning is verleend, op Curaçao door den Procureur-generaal en op de andere eilanden door den Gezaghebber; welke ambtenaren alvorens de vergunning te verleenen, met behulp van den rooimeester, de rooilijn van den te bebouwen grond behoorlijk zullen aangeven.

Art. 2.

Een ieder is verplicht zich bij het bouwen aan de rooilijn te houden, onverschillig of die lijn loopt over gouvernementsgronden dan wel over gronden die niet aan de kolonie toebehooren, en zoomede de voorschriften te volgen ten aanzien van huisnummering, door den Gouverneur gegeven of nog te geven.

Art. 3.

Behoudens het bepaalde in art. 5 is een ieder bevoegd om binnen de rooilijn zijn grond vrijelijk te bebouwen, mits op de rooilijn een afscheiding gesteld worde, overeenkomstig de voorschriften der verordening van 3 Mei/19 September 1884 (P. B. 1884 No. 12).

Art. 4.

De eigenaar van een stuk grond heeft recht op schadeloosstelling voor de vermindering in waarde van dat gedeelte van zijn grond, dat, langs de openbare wegen, buiten de rooilijn valt.

Art. 5.

Wanneer op een stuk grond meerdere huizen worden gebouwd om te verkoopen of te verhuren, of de grond er, bij gedeelten, wordt belast met het recht van opstal, of verkocht voor het bouwen van woningen, en in alle gevallen, waarin dit voor het verkeer noodig wordt geoordeeld moeten er bij het bouwen behoorlijke wegen worden opengelaten, waarvan de richting en de breedte op Curaçao, door den Procureur-generaal, en op de overige eilanden, door den Gezaghebber, worden vastgesteld, nadat de eigenaar van den grond daaromtrent is gehoord of daartoe behoorlijk is ogeroepen.

De bepalingen van art. 1 zijn hier van toepassing.

Art. 6.

Al wat gebouwd of geplaatst is in strijd met de bepalingen dezer verordening kan, zoo het niet op bevel van den Procureur-generaal of den Gezaghebber binnen den daarbij bepaalden termijn is weggebroken, op kosten van de overtreders dezer verordening door den Procureur-generaal of den Gezaghebber worden afgebroken en verwijderd, desnoods met behulp van den sterken arm.

Art. 7.

Tegen hetgeen door den Procureur-generaal of den Gezaghebber, krachtens art. 1 en art. 5, is bepaald en vastgesteld of tegen het bevel in art. 6 bedoeld, kunnen de belanghebben hunne bezwaren indienen bij den Gouverneur, die de zaak definitief beslist.

Op de eilanden der kolonie buiten Curaçao moeten zij hun bezwaarschrift voor den Gouverneur bij den Gezaghebber indienen, die hun een bewijs geeft van ontvangst, en het zoo noodig vergezeld van zijn opmerkingen, zoodra mogelijk aan den Gouverneur opzendt.

De bezwaarschriften tegen het bevel in art. 6 bedoeld, moeten door de belanghebbenden worden ingediend binnen zes dagen nadat het bevel gegeven is.

In dat geval wachten de Procureur-Generaal en de Gezaghebber met

het afbreken en verwijderen van hetgeen er zonder vergunning gebouwd of geplaatst is, totdat de Gouverneur zijn definitieve beslissing heeft gegeven, tenzij het gevaar oplevert voor de publieke veiligheid of het vrije verkeer er door belemmerd wordt.

Art. 8.

Iedere overtreding van de bepalingen dezer verordening en het niet nakomen van het bevel in art. of van de beslissing in art. 7 bedoeld, wordt gestraft met eene geldboete van f10.— tot f50.—en gevangenisstraf van drie dagen tot een maand te zamen of afzonderlijk.

Art. 9.

Deze verordening treedt in werking op den dag der uitgifte van het Publicatie-blad, waarin zij geplaatst is, en alsdan worden alle hiermede strijdige bepalingen ingetrokken en buiten werking gesteld en met name de notificatie van den 1n. Juni 1858 (P. B. 1858 No. 4).

MEMORIE VAN TOELICHTING.

Ten aanzien van het onderwerp in de hierbij aangeboden ontwerp–verordening behandeld, werden in 1858 krachtens de in de considerans van bedoeld ontwerp genoemde notificatie van dat jaar (P. B. no. 4) enkele voorschriften gegeven, die echter alleen het eiland Curaçao betreffen.

Die voorschriften zijn thans verouderd of onvolledig. De uitbreiding, die de stad verkregen heeft en de omstandigheid, dat groote stukken gronds in het stadsdistrict met arbeiderswoningen worden bebouwd, maken het noodzakelijk de bedoelde voorschriften te herzien en daarbij bepalingen te geven, ten einde behoorlijke verkeerswegen tusschen de huizen te reserveeren.

Gelijk het den Raad blijken zal, is er naar getracht de zaak zoo eenvoudig mogelijk te regelen, maar is daarbij tevens toegezien, dat den eigenaars der gronden voldoende gelegenheid gelaten wordt om voor hunne belangen op te komen.

In het ontwerp is tevens eene algemeene bepaling aangegeven ten aanzien van de nummering van huizen, in welk onderwerp niet op voldoende wijze is voorzien, terwijl de verdere bijzonderheden daaromtrent bij besluit geregeld zullen worden.

Het ontwerp heeft betrekking op de geheele kolonie. Voor de eilanden buiten Curaçao bestaan er in het geheel geene voorschriften betreffende beide onderwerpen. Nu de voor Curaçao bestaande bepalingen worden herzien, acht ondergeteekende het aan te bevelen een en ander voor de geheele kolonie in eene verordening te regelen.

Correspondentie.

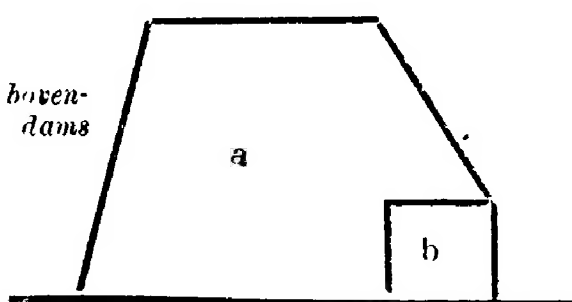
Bonaire.

Doorbraak van Dammen.

Op Bonaire zijn eenige maanden geleden op een goed kwartier afstands ten Oosten van Rincon op de concessiegronden van Onima twee groote dammen aangelegd, waarvan de kortste, naar men mij medeelde, nog de aanzienlijke lengte van 80 M., de andere ongeveer het dubbele bedraagt.

Beiden, op een zeer grooten afstand van elkander, sluiten een uitgestrekte vlakte (sabana) af, waar al het hemelwater van de geheele vallei van Rincon en nog vér daarbuiten noodzakelijk moet samenvloeien. De langste, meer in de richting van Rincón gelegen, bestaat uit een lagen muur van ± 2 voet breedte, en 2 á 3 voet hoogte waartegen en hoog bovenop bovendams nog een breeden aarden wal is aangebracht. In dwarse doorsneê vertoont hij ongeveer dezen vorm:

fig. 1.

a = aarden wal.
b = steenen muur.

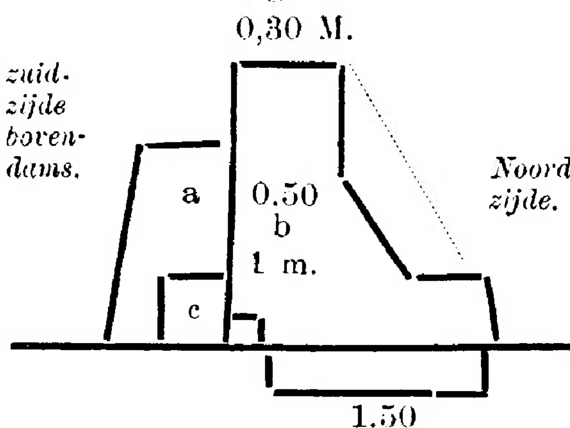
Deze gemetselde muur is grootendeels van vroegeren datum. Alleen aan de beide uiteinden, beschermd door een tot de volle damhoogte opgetrokken muur, vindt het overtollige water gelegenheid langs breede overlaten weg te stroomen.

Deze dam is, in den namiddag van 12 October, toen de regenmeter in Rincon 's avonds 106. m.m. aanteekende, op twee plaatsen doorgebroken. De streep vuil hoog tegen den dam opgestuwd, wees met klaarheid uit, dat het waterpeil tot een bedenkelijke hoogte was opgestegen, dus dat de beide overlaten aan de uiteinden van den dam 't wegstroomende water niet hebben kunnen verzwelgen. Afgezien van mogelijke fouten en zwakke punten in den dam, waarvan ik echter niet beslist zeker ben, overtuigt een opmerkzame blik terstond, dat, gerekend de verbazende lengte van den dam en de uitgestrekte watervlakte, dat de bodem van die overlaten zeker één voet dieper en nog veel breeder ter zijde in den heuvel had moeten uitgegraven zijn.

In dezelfde Sabana, doch veel meer Noord-Oostelijk in de nabijheid van de baai van Onima,— waarin deze vlakte het water uitloost— ligt de andere kortere dam, die toch nog, de aanzienlijke lengte van 80 M. heeft. Deze bestaat of liever bestond uit een steenen muur tot ± 6 voet hoogte, die aan de voorzijde dus bovendams loodrecht opsteeg, tegen welke zijde tot een á twee voeten beneden de kruin een aarden wal was aangebracht met een grondvlakte naar schatting van 6 á 7 voet; aan de kruin meet de gemetselde muur 0.30 M. breedte, verdikt zich benedendams naar den voet langzaam tot 0.50 M. daarna sneller tot 1 M. waarna de fundeering nog met bijna 0.50 M. uitspringt. Het grondvlak van dezen muur is dus bijna 1.50 M. breed, doch deze grootste breedte behoudt de muur slechts over ¾ voet diepte. Zooals men nu de bovenkant van die fundeering, waar zij uitspringt, overal boven den bodem ziet uitsteken, zal men wel tot de conclusie moeten komen, dat het fundament van dien muur eigenlijk niet in den grond, maar haast *bovenop* den bodem ligt. Op afstanden van telkens bijna 2 M. staan aan diezelfde achterzijde muurtjes van ternauwernood één voet breedte bij wijze van contreforts, die van de fundeering in den top uitloopen. Deze dam werkte *over zijn geheele lengte* als overlaat.

Ten naasten bij vertoont deze dam de volgende doorsneê:

fig. 2.

a = aarden wal.
b = metselwerk.
stippellijn = contrefort.
c = oude vervallen muur van een vroegeren dam.

Aan den Oost- en Westkant sloot de dam zich aan het hooger oploopend terrein. In den nacht na den 12^{en} October is deze dam op twee plaatsen doorgebroken. Dat gedeelte, wat aan de oostzijde in den heuvel uitliep is over een opstand naar schatting van ongeveer 10 M. bezweken of om juister uit te drukken, zoo schoon verdwenen, dat men zelf geen spoor meer kan ontdekken, wáár de dam zich aan het hooger terrein aansloot. Eerlijkhershalve moet ik er bij voegen dat dit gedeelte het laatste voltooid was. De contreforts waren dáár ter plaatse nog niet aangebracht. De grootste verwoesting is echter aan de tegenover gelegen zijde aangericht. Het muurvak, dat aan den Westkant in den heuvel uitliep is behouden gebleven. Doch verder op naar het midden is over een lengte van zeker 40 m. de dam een treurige ruïne. In enkele oogenblikken is hier een schade van ± 2000. gld. aangericht en de arbeid van maanden long vernield.

Mijn eerste indruk is dat bij dezen damaanleg slechts onvoldoende vóórstudie is gemaakt van de plaatselijke gesteltenis. Het spichtige, weinig massieve van het metselwerk in verband met de groote lengte van dezen dam duidt er op, dat men geen helder idée heeft gehad, welk een ontzaggelijke hoeveelheid water door dezen dam moest „verwerkt" worden. Al het water wat in de vallei Rincon neervalt, d. i. over een opperylakte, die van het oosten naar het Westen ¾ uur lang en van het Zuiden naar het Noorden ongeveer een ½ uur gaans breed is, ongerekend den stortvloed die van de berghellingen ten oosten en ten Zuiden neerdaalt, vindt geen anderen uitweg naar zee, dan langs die Sabana van Onima. Ook verzekerde men mij, dat, daar het opstijgende water over de volle lengte van 80 m. tegelijk kon wegvloeien, men verondersteld had, dat zelfs bij den grootsten regenval, het water niet meer dan een paar centimeters hoog over den overlaat zou heen stroomen.

Doch ooggetuigen hebben bevestigd, dat in den namiddag van 12 October, de steeds aanwassende stroom meer dan een voet hoog boven den overslaat heen golfde. In den daar op volgenden nacht bezweek de dam— Misschien zal de Directeur van O W. mij tegenvoeren, dat ook dit onheil alweer de dringende noodzakelijkheid van de topographische opmetingen onzer eilanden bewijst. Ten deele slechts ga ik hiermede accoord.

Want al zou ook de heele vallei van Rincon in kaart zijn gebracht, dan nog ware *wetenschappelijk* slechts vastgesteld, wat ook de loop der rooien en de getuigenis van alle bewoners van Rincon om strijd kunnen bevestingen, dat er voor al het water daar geen andere uitweg bestaat dan de baai van Onima

Een nog sterkere twijfel komt in mij op, of het terrein waar de dam is aangelegd wel voldoende geologisch onderzocht is. Dit terrein nu schijnt voor een dam van deze afmetingen en van een dergelijken bouw zoo ongunstig mogelijk. In deze uitgestrekte vlakte is geen rotsbodem te bekennen, tenzij aan de kanten in de opgaande heuvels. Geologisch beschouwd schijnt het buiten allen twijfel, dat deze sabana oorspronkelijk één geheel heeft uitgemaakt met, en een voortzetting is geweest van de daaraan grenzende baai van Onima, doch in den loop der tijden eensdeels door opheffing van den bodem en den zwaren golfslag op deze Noord-oostkust verzand, anderdeels door bezinksel van het door de rooien aangevoerde regenwater is opgehoogd.

Van de baai wordt deze sabana door een hoogen dam als een duinformatie afgesloten, waarvan de onderlaag uit koraalsteenen en het bovendeel uit fijn zeezand gevormd is. Bijna elk jaar, soms meermalen, wordt bij zwaren regenval door het geweldig toestroomende water der rooien deze dam geforceerd en voor korten tijd geopend, tot de zee weer alles in zijn vorigen toestand herstelt. De vrij dikke door aanslibbing gevormde bovenste lagen dezer vlakte bestaan derhalve uit zeer losse grond, zoogenaamde *tera bara* of *tera morto*, het gewone bezinksel van tanki's en bevloeide terreinen. Een formatie derhalve, die 1°. bij eenigszins zwaar metselwerk geheel onvoldoende stevigheid biedt voor een degelijken grondslag, en zeker allerminst voor dezen muur, waarvan het fundament nog geen voet diep in den bodem dringt. 2°. zeer poreus is en veel water opzuigt. Toen die sabana reeds vrij goed was opgedroogd, zakte mijn voet nog daar in weg, alsof ik over drijfzand liep.

En nu de constructie van den dam Sommigen hebben beweerd, dat het metselwerk nog te versch en nog niet genoegzaam verhard was. Doch deze bewering mist allen grond. Het verbindingsmateriaal, dat voor dit metselwerk gebruikt werd, was uitstekend, n.l. 7 deelen zand en 1 deel portland, wat reeds na een dag steenhard wordt. Feitelijk vertoonen ook de breuken niet de minste verweeking of losheid of barsten. Het muurwerk, dat van het Westen naar het midden is weggeslagen, bedraagt ongeveer 40 M. lengte, en is nagenoeg in 7 of 8 gelijke deelen gebroken elk van ongeveer 4 á 5 M. lengte. Bijna al die stukken zijn bijna volkomen gaaf gebleven, een paar zijn eerst *in hun val* gebarsten of doorgebroken, een bewijs voor de deugdelijkheid van het materiaal. Al die stukken zijn in hun geheel met fundament en al gelicht. Geen brok steen is er in de fundeering achtergebleven. Ten overvloede dus nog de proef op de som, dat de grondslag van den steenen dam veel te geringe diepte had. Twee der grootste blokken uit het middelgedeelte zijn met ontzaggelijk geweld zeker een 20 M. ver weggeslingerd, anderen zijn alleen omgeworpen, en twee op de hoeken een weinig ter zijde geschoven.

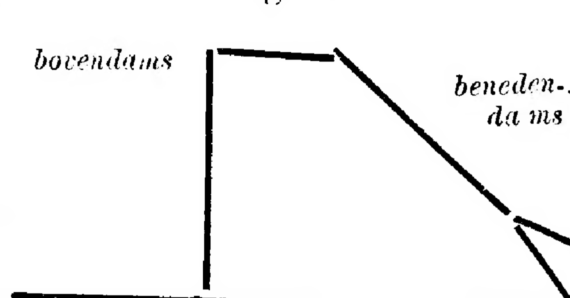
Daar niemand van het ongeluk getuige is geweest, kan men slechts gissen, doch alles wijst er op, dat het onheil zich als volgt heeft toegedragen. Aan de achterzijde of benedendams, dus aan die zijde, waarlangs het water wegstroomde, was, aansluitend met den voet des dams, geen gemetselde stortvloer.

En toch van zoo'n stortvloer hing het bestaan van den geheelen dam af. Maar ook al ware die vloer er wel geweest en al was hij van het beste materiaal vervaardigd en al had die muur op een fundeering van één ½ M. diep gestaan, de losse, spoedig doorweekte ondergrond maakte, dat die vloer onmogelijk bestand kon zijn tegen den geweldigen druk van de urenlang *bijna loodrecht* daarop neerploffende watermassa's. Een enkele scheur, een kleine verzakking, was voor dien waterval voldoende geweest, om een steen daaruit los te woelen, en de aarde uit dat gat weg te spuiten. Daarmee was het pleit beslist. De eene steen ná den anderen wordt weggedrukt, de losse grond weggespoeld, wel haast de fundeering van den muur ondergraven. Hier ging dat vernielingsproces nog heel wat vlugger van de hand. De geheele dam kwam zonder bodem in de lucht te hangen en werd toen door eigen zwaarte en de geweldige persing van den bruisenden stroom van een gescheurd en neergesmakt.

Verdere bewijzen en toelichtingen zijn overbodig, om een ieder te overtuigen, dat het evenzeer een essentieele fout in de constructie van dezen dam was, dat het muurwerk benedendams haast loodrecht of al thans met zulk een steile helling afliep. In het algemeen kan men als regel aannemen, dat elke steenen dam lie (of ter plaatse waar hij) als overlaat werkt, benedendams met een zwakke helling of glooiing moet afdalen. Vooral wanneer dat muurwerk niet in een vasten rotsbodem geplaatst is, acht ik een helling, waarvan de breedte mistens anderhalf maal de hoogte van den dam bedraagt, strikt vereischte. Is die helling te steil, dan heeft dit ten gevolge, dat het water bijna loodrecht neerstort en dus al zijn kracht te dicht bij en op de fundeering van den dam ontwikkelt, deze op den duur verzwakt en ondergraaft. Zelfs harde gruisgrond kan op den langen duur daaraan geen weerstand bieden. Een lange glooiing daarentegen werkt vooreerst als contrefort en versterkt het weerstandsvermogen van den dam en heeft dit groote voordeel bovendien, dat zij de kracht en de drukking van het water verplaatst en van de fundeering afvoert, en tegelijk door haar schuine richting den afvoer van het water bevordert en de uitspoeling van het terrein vermindert.

In dwars doorsnee ziet zulk een gemetselde dam met overlaat en stortvloer er aldus ongeveer uit:

fig. 3.

Bij zulk een dam is een aarden wal aan de voorzijde ook overbodig.

Bovendien wordt deze langzamer hand door bezinking toch gevormd.

Deze vorm kan naar omstandigheden gewijzigd worden, d. w. z. als axioma moet aangenomen, dat hoe langer de dam is, en hoe hooger het water moet opgestuwd worden des te breeder ook het grond- en bovenvlak van de doorsnee van den dam moet zijn. De fundeering hangt geheel af van den aard van den bodem. Bestaat deze uit lossen grond, dan kan deze niet diep genoeg worden uitgegraven, maar dan kan om kosten te besparen en metselwerk uit te winnen eerst een flinke kleilaag daarin worden vastgestampt. Zulk een dam is kostbaar zeker, maar komt toch nog goedkooper te staan, dan wanneer men *eerst na 2 of 3 doorbraken* daartoe overgaat.

Nieuwsberichten.

Curaçao.

H. M de Koningin en Curaçao.

Toen Baron VAN ASBECK een paar weken geleden op Het Loo was ter audiëntie bij Hare Majesteit, zeide de Koningin al heel spoedig: Vertel u mij nu eens heel veel van Curaçao."

Opnieuw bleek uit dit gesprek, hoe groot de liefde is van Hare Majesteit voor Hare noodlijdende onderdanen, hoe echt moederlijk Zij in alles belang stelt, en hoe gaarne Zij onze armoede in voorspoed en welstand veranderd zou wenschen te zien.

Zoo iemand in staat was Hare Majesteit een duidelijk beeld te geven van onze Kolonie, dan was het wel Baron VAN ASBECK, die als Gezagvoerder van Hr. Ms. *Gelderland* met zoo vele personen op Curaçao in aanraking kwam en meer dan eens getoond heeft onze Kolonie een warm hart toe te dragen.

Toen de audiëntie geëindigd was, vroeg de Kolonel verlof op Curaçao te mogen bekend maken met hoe groote belangstelling Hare Majesteit naar de Kolonie geïnformeerd had. En aanstonds antwoordde de Koningin: O, als U meent, daarmede den menschen een pleizier te zullen doen, heel gaarne."

Dankbaar maken wij van de verkregen machtiging gebruik om bovenstaande te publiceeren.

Dit hernieuwd bewijs van Hare Majesteits warme belangstelling zal door de geheele bevolking hoogelijk gewaardeerd worden.

Het zal wel onnoodig wezen, hier bij te voegen, dat iedere politieke beteekenis ten eenenmale vreemd moet blijven aan de boven vermelde mededeeling. Zij mag slechts worden opgevat als uiting van de persoonlijke belangstelling van Hare Majesteit, onze veel geliefde Koningin.

Aan het volk van Nederland!

De oproep aan het Nederlandsche Volk om steun voor de noodlijdenden op Curaçao door de Groep „Nederlandsche Antillen" aan het Hoofdbestuur van het Algemeen Nederlandsch Verbond opgezonden, werd in 150 Bladen van Nederland geplaatst met de volgende

Toelichting.

Toen in Augustus de berichten uit de kolonie Curaçao van steeds ongunstiger verhoudingen en van nijpend gebrek spraken, werden door het hoofdbestuur van het Algemeen Nederlandsch Verbond de eerste stappen gedaan tot het verkrijgen van hulp voor onze in nood verkeerende stamgenooten. Voor dit plan was echter de medewerking van de Groep Nederlandsche Antillen van het Verbond noodzakelijk. Deze werd eerst dezer dagen verkregen, en zoo konnen wij eerst nu den „oproep om steun" tot het Nederlandsche volk brengen, die reeds uit de Curaçaosche bladen is overgenomen.

Inmiddels was reeds door de vereeniging „Oost en West" een beweging op touw gezet om onze kolonie in haren nood te helpen. Van mededinging met deze poging, die door ons zoo zeer werd gewaardeerd, was geen sprake. Gelukkig verzekerde de vereeniging „Oost en West" ons hare medewerking, en komen wij dan nu te zamen tot het Nederlandsche volk met de bovenstaande bede om steun, ons toegezonden door het bestuur van de Groep Nederlandsche Antillen van het Algemeen Nederlandsch Verbond, in overleg met en onder toestemming van Z.H.E.G. den heer Gouverneur van Curaçao.

Na al wat over den nood in onze kolonie geschreven is, behoeven wij hieraan niet veel toe te voegen. Hoe groot de behoefte is, blijkt ten duidelijkste uit alle berichten, die uit Curaçao tot ons komen. En deze zijn niet overdreven. Integendeel, veel wordt met kalme woorden gezegd, wat met felle kleuren had kunnen worden geschilderd. Men begrijpe wat het zegt, dat de levensmiddelen in onze reeds zoo verarde kolonie zeer duur zijn geworden, dat de handel stil staat, dat de mindere man bittere armoede lijdt, dat de scheurbuik begint te heerschen, dat het meest noodige begint te ontbreken...

Laat dan het Nederlandsche volk toonen, dat het nog hart voor zijne stamgenooten heeft, en dat het wil helpen met wat hier op het oogenblik het meest van noode is, met ruime gaven om den nood te lenigen. Daardoor zal op het oogenblik de moed in Curaçao kunnen herleven, zal de crisis kunnen worden overwonnen, zullen nieuwe wegen kunnen worden gevonden om de vroegere welvaart weer te doen herleven — daardoor zal onze oude, zoo zeer aan het moederland gehechte kolonie voor ondergang kunnen worden behoed.

Het bestuur van de Groep Nederlandsche Antillen, de onderteekenaars van den oproep uit Curaçao, hebben zich beschikbaar gesteld om voor de juiste verdeeling van de ingekomen gelden te zorgen. Als mannen van invloed en uitstekenden naam, die den toestand in de kolonie door en door kennen, zijn zij zeer zeker de juiste personen om de gelden op meest doelmatige wijze te kunnen verdeelen. Wij kunnen ons derhalve met gerustheid aan hun beleid toevertrouwen.

Laat het Nederlandsche volk eendrachtig toonen, iets over te hebben voor de door Nederland gestichte en bestuurde koloniën, waar deze door gebrek en hongersnood bedreigd worden.

Mogen de haven in ruime mate vloeien.

De heer C. van Son, administrateur van het Algemeen Nederlandsch Verbond te *Dordrecht*, *Wijnstraat* 81, stelt zich beschikbaar de gelden in ontvangst te nemen.

De afgevaardigden der Groep Ned. Antillen in het Hoofdbestuur van het Algemeen Nederlandsch Verbond:

(w.g.) Dr. J. BOEKE, Leiden.

Luitenant J. A. SNIJDERS Jr., Amsterdam.

De Vereeniging „Oost en West" had door hare oproeping in het Koloniaal Weekblad van 10 September 1908 reeds ruim F. 400.— ontvangen voor de noodlijdenden in Curaçao, toen van wege het Bestuur van het Algemeen Nederlandsch Verbond, te harer kennis kwam de roepstem uit Curaçao tot het volk van Nederland.

Dankbaar jegens de milde gevers, die aan hare oproeping gehoor hebben gegeven, meent zij dat het zeker

ook hunne goedkeuring zal wegdragen, dat, nu het Algemeen Nederlandsch Verbond besloten heeft, zoo krachtig mogelijk gevolg te geven aan de opdracht der Groep Nederlandsche Antillen, de Vereeniging „Oost en West" zich ten deze aansluit bij het Algemeen Nederlandsch Verbond.

Door vereende krachten vleien wij ons met eene schoone uitkomst.

Het Hoofdbestuur der Vereeniging

„Oost en West":

(w.g.) C. B. Bakhuizen v. d. Brink, Voorzitter.
L. A. Bakhuis, onder-Voorzitter.
E. van Assen, Secretaris.
A. A. C. Harting, Penningmeester.
Mevrouw M. ten Bosch—Busscher.
Mevrouw J. R. van Oeveren—Van Schaik.
Th. J. A. van Zyll de Jong.
Mr. J. H. Smeenge.
Th. Almerood.
T. Gerdes Oosterbeek.
O. H. Kuyck.
L. A. H. Lamie.
J. C. van Reyn.
Prof. Mr. J. E. Heeres.
J. L. Pierson.
Jhr. Mr. J. L. W. C. von Weiler.

Het Hoofdbestuur van het Algemeen Nederlandsch Verbond brengt bovenstaanden oproep ter kennis van het Nederlandsche Volk en wekt iedereen op naar zijn krachten bij te dragen tot leniging van den nood, waarin onze stamverwanten op Curaçao verkeeren.

Namens het Hoofdbestuur.
Dr. H. J. Kiewiet de Jonge, Voorzitter.
Mej. E. Baelde, Onder-Voorzitster.
M. W. Dicke. Secretaris.

Dordrecht, 27 Oct. 1908.

Onze Financien.

De eilanden deden het dit jaar zeer goed.

Gedurende de eerste negen maanden dezes jaars was voor de *belastingen*

	geraamd	*opbrengst*
Aruba	f 26,400	f 36,303.89½
Bonaire	f 22,687.50	f 24,498.90½
St. Martin	f 10,887.50	f 13,401.39
St. Eust.	f 3,300.	f 3,864.77½
Saba	f 3,825.	f 3,412.99

wat betreft *Inkomsten van onderscheiden aard.*

Aruba	f 21,570	f 64,332.52½
Bonaire	f 2,100	f 3,438 89½
St. Martin	f 1,706.25	f 2,260,51
St. Eust.	f 810.	f 995.91½
Saba	f 825.	f 1,272.08

Rupsenplaag.

Wij hopen vooreerst weder van deze vernielzuchtige vijanden verlost te wezen. De menschen hebben flink rupsen gezocht, en daarna vielen er een paar prachtige regenbuien, zoodat een volgende keer, de rupsen slechts in zeer verdunde gelederen zullen kunnen uittrekken en heel wat minder schade zullen aanrichten.

Als men nu maar voor vaste gewoonte aanneemt, om zoodra de rupsen zich vertoonen, onmiddelijk hun schuilhoeken op te gaan zoeken en ze te verdelgen.

Behalve het afzoeken der velden, wordt door den Landbouwkundige in *De Cur. Courant* nog een ander middel aangeprezen. Het bestaat in de velden te begieten, te bespuiten met een emulsie, een mengsel van petroleum en zeepsop van groene (weeke) zeep. Dit laatste middel werd door hem toegepast en dreef de rupsen, welke niet te diep zaten, naar buiten, waar ze weldra bezweken.

Het middel is gemakkelijk toe te passen, en in *Nederland* zou het goedkoop zijn.

Hier echter op Curaçao is moeilijk zachte groene zeep te krijgen en dan nog duur.

Als nu eens beproefd werd, of de zoogenaamde blauwe (staven) zeep hetzelfde gunstig effect had, zouden de planters ook hier op Curaçao altijd een huismiddeltje tegen rupsen bij de hand hebben.

Visscherij.

Met zeer veel genoegen lazen wij in *De Cur. Courant*, dat Dr. van Breemen opnieuw den nadruk legt op het drukkende der Venezolaansche zoutbelasting voor de Bonairiaansche visschers, die bij de Aves- en Roques-eilanden gaan visschen. Wanneer de Venezolaansche quaestie eens tot een gunstige oplossing zal komen, hopen wij, dat onder de vredesvoorwaarden ook gunstige bedingingen in het belang der Curaçaosche visscherij zullen worden opgenomen. Dat zal het bedrijf ten zeerste bevorderen, in dien zin althans, dat de Bonairianen meer voordeel en winst uit hun arbeid zullen trekken.

Onze Oorlogsschepen.

Dinsdag trok Hr. M's. *Friesland* weder uit naar Aruba en Woensdagmorgen de *Heemskerck*, die echter in den middag weder binnenviel. De *Friesland* kwam weder terug in verband met het vastzitten der *Graecia*, zooals men elders in ons blad lezen kan.

Benoemingen.

— Bij resolutie van den Minister van Koloniën is de onderwijzer F. Stel, ter beschikking gesteld van den Gouverneur van Curaçao om te worden benoemd tot onderwijzer der eerste klasse aldaar.

— De gepensionneerde kapitein der genie van het leger in Nederlandsch Indie, W. A. J. I. Zelle is voor den duur van vijf jaren gesteld ter beschikking van den gouverneur van Curaçao om te worden belast met de waarneming van het ambt van directeur der openbare werken in die kolonie.

De Pest.

Deze week is hier wederom bericht ontvangen, dat opnieuw vier gevallen van pest te Caracas werden vastgesteld.

Graecia recidiva.

Een paar jaar geleden zou de *Graecia* een ander schip, dat vastzat op de kusten van Fuik, te hulp komen en liep toen zelf op 't land, zooals men zich zal herinneren.

Donderdagmorgen bij het binnenvaren raakte het stuur onklaar en liep de *Graecia* met een varetje de landtong op van het Rif. Het schip zat goed vast, achteruitstoomen, of trekken met kabels zou weinig helpen.

Het eenige wat men doen kon was, het voorschip lichter maken. door de zware blokken hout, welke het in had te lossen, dan zou de opkomende vloed het schip misschien wel opbeuren en weer in goed vaarwater brengen.

Maar de *Graecia* versperde vrijwel den toegang tot onze haven, men kon dus niet kalm afwachten, wat de vloed doen zou, maar moest zeker zijn, dat het schip zoo spoedig mogelijk van den ingang onzer haven wegkwam.

Gelukkig, was de *Friesland* nog buitengaats. Onmiddelijk werd de draadlooze in werking gesteld en de hulp ingeroepen van ons pantserdekschip.

De *Friesland* was bij Aruba en snelde aanstonds met een 16 mijlsvaart ter hulp. Het schip vloog door het water, maar kwam juist op het oogenblik dat de *Graecia* door te lossen, achteruit te stoomen en door hooger worden van het water wegens den vloed, zich zelf had los gewurmd en weer netjes midden in de haven dreef.

Voor de *Friesland* dus al dat reppen en spoeden voor niets; de onkosten zullen natuurlijk door den Duitscher wel vergoed worden.

Het practisch nut der „Draadlooze" is bij deze gelegenheid voor een ieder begrijpelijk gemaakt. Slechts een paar uur nadat het telegram was verzonden, lag de boot reeds voor de haven.

Veeg teeken des tijds.

De Koninklijke West-Indische Mail heeft zijn dienst moeten verminderen. Een boot werd uit de vaart genomen, om noodelooze onkosten te voorkomen.

De booten komen hier in den regel leeg aan en vertrekken weer leeg.

Er is geen vracht, er zijn geen passagiers, omdat de Kust voor ons gesloten blijft.

Ook vernemen wij uit de verte een gerucht, dat Castro voor goed de K. W. I. M. wil boycotten en reeds mcbite deed een contract te sluiten met een Duitsche lijn.

Hoe lang moet onze scheepvaart nog stil liggen?

Nieuwe Lijn.

De Heeren Edwards Henriquez & Co., agenten der Hamburg-Amerikalijn maken bekend, dat maandelijks met ingang van Januari 1909 op den dertienden van iedere maand een boot komende van Europa via St. Thomas onze haven zal aandoen om te vertrekken naar Pto. Colombia, Cartagena, Colon en Pto. Limon, om den 5—6den van de volgende maand langs omgekeerde route hier terug te keeren en via St. Thomas naar Europa te reizen.

Wij verheugen ons over de uitbreiding dezer scheepvaart en hopen dat ook Curaçao er menig voordeeltje uit moge genieten.

Decoratie.

Het heeft Z. M. de Koning van Italië behaagd, den Heer H. D. C. Gomez consul van dat rijk alhier, te

begiftigen met het ridderkruis der Italiaansche Kroonorde.

Wij wenschen den Heer H. D. C. Gomez geluk met deze onderscheiding.

Stadsreiniging.

Gedurende de laatste acht dagen in 't fiscalaat aangebracht en door middel van petroleum verdelgd

54 ratten.
574 muizen.

In het geheel werden reeds:

4295 ratten
23100 muizen

aangebracht en verbrand.

53 karren oude rommel en vuilnis werden uit open plaatsen en uit woningen aan de Overzijde verwijderd en ook door middel van petroleum verbrand; langs het zeestrand op Pietermaai en langs het binnenwater op Scharlo werd het strand schoongehouden en de mestvaalten door aangehuurde werklieden tot werkverschaffing verbrand.

Generaal Castro.

Naar wij vernemen is Generaal Castro niet, zooals eerst gemeld werd Fort de France gepasseerd, maar volgens later ingekomen telegram, wegens zware ziekte op Martinique achtergebleven en niet met de *Guadeloupe* verder gereisd.

Is Castro nu werkelijk zóó ziek, of heeft hij den eersten den besten dag al spijt Venezuela verlaten te hebben en zoekt hij zoo spoedig mogelijk weer terug te keeren? Vertrouwt hij soms zijne vrienden niet, of heeft hij ze slechts op den proef willen stellen?

Wat een comedie!

Koloniale Raad.

Ditmaal publiceerden wij het Ontwerp voor de Nieuwe Bouw-verordening, verleden week dat voor een Curaçaosche Woningwet.

De Bouwverordening heeft onze volle sympathie. Wij zijn het Bestuur oprecht dankbaar, dat eindelijk zulke hoogst noodzakelijke bepalingen zullen worden voorgeschreven.

Maar de Curaçaosche Woningwet?

In Nederland is een dergelijke Woningwet reeds berucht geworden. Zij geeft voortdurend aanleiding tot de meest onverkwikkelijke tooneeltjes.

Hoe zal die wet hier kunnen worden toegepast, waar de eigenaars(?) van afdakjes zoo weinig profijt van het verhuren dezer huisjes trekken en meermalen niet in staat zijn ze behoorlijk te onderhouden? En dan nog! Deze wet werd ontworpen met het oog op de onmogelijke toestanden in *Willemstad*, en nu zal de Verordening gelden voor de *geheele Kolonie*.

In de buitendistricten en op de eilanden zal menig huisje moeten worden neergehaald, óf de nieuwe wet zonder toepassing blijven.

En dan is het beter ze maar niet af te kondigen en een afzonderlijk verordening te maken voor de krotten van Willemstad.

***

Door den Gouverneur is een Ontwerp ingediend om verschillende wijzigingen te brengen in de *Inkomsten belasting*.

Van algemeenen nutte oordeelen wij het volgende:

In artikel 19 worden het eerste en tweede lid vervangen door het volgende:

„Hij, aan wien een aanslag is opgelegd, kan binnen eene maand na „de uitreiking van het aanslagbillet „een bezwaarschrift indienen bij den „Raad van beroep, onder overlegging „van een duplicaat van het aanslagbillet. Gelijke bevoegdheid heeft de „voorzitter van de commissie van „aanslag binnen eene maand na „de afkondiging van het kohier."

„Het bezwaarschrift wordt tegen „ontvangbewijs bij den Ontvanger „bezorgd of aan den Voorzitter van „den Raad van beroep kosteloos „aangeteekend per post toegezonden; in het laatste geval geldt de „dag van aanteekening als dag van „indiening."

„Artikel 20

„Er is een Raad van beroep, gevestigd te Willemstad, bestaande „uit drie leden, waarvan een als voorzitter door den Gouverneur wordt „aangewezen; bij den Raad zijn een „of meer plaatsvervangende leden.

„Door den Gouverneur kan aan „den Raad een ambtenaar als secretaris worden toegevoegd en aan „dezen eene vergoeding voor bureaukosten worden toegekend.

„De leden en plaatsvervangende „leden worden door den Gouverneur „benoemd en ontslagen.

„De Raad stelt zoowel den voorzitter der commissie van aanslag „als den aangeslagene in de gelegenheid om den aanslag of het bezwaar desverkiezende mondeling of „schriftelijk toe te lichten; de voorzitter der commissie op Curaçao is „bevoegd de voorzitters der commissie op de andere eilanden te „vertegenwoordigen. De voorzitter „der commissie is bevoegd zijn advies of bezwaar toe te lichten met „gegevens, waaromtrent hem geheimhouding is opgelegd. De Raad „is bevoegd de door den aangeslagene aangevoerde motieven en overgelegde stukken aan de commissie „mede te deelen."

„Artikel 22.

„De uitspraak van den Raad van „beroep is met redenen omkleed en „wordt in afschrift toegezonden aan „den Inspecteur der belastingen, die „voor de uitvoering zorg draagt „en aan den belanghebbend."

In artikel 25 wordt het eerste lid gelezen als volgt.

„De belasting is invorderbaar in „vier gelijke termijnen, verschijnende op den voorlaatsten werkdag „der maanden Juli, October, Januari „en April."

MEMORIE VAN TOELICHTING.

Het streven naar eenvoudigheid, dat bij het ontwerpen der inkomstenbelasting heeft voorgezeten, heeft, zooals in de praktijk is gebleken, eene leemte tengevolge gehad bij de behandeling der bezwaarschriften. De ondergeteekende meent echter in de bepaling van art. 20 nieuw in fine en enkele daarmede in verband staande wijzigingen het middel te hebben gevonden om het eenvoudige stelsel van slechts *ééne* instantie te behouden en het daaraan verbonden nadeel te ondervangen.

De overige wijzigingen strekken om de verordening in overeenstemming te brengen met de overige belastingverordeningen.

***

Ook werd nog een tweede Ontwerp ingediend tot wijziging van verschillende belasting-verordeningen. Wij meenen te mogen volstaan met tot de kennis van het Publiek te brengen, wat gewijzigd werd in de Algemeene Verordening I. U. en D. 1908 (P. B. 1908 no: 33)

Artikel 17.

„De schippers van de in kolonie „thuis behoorende visschersvaartuigen, van de visch vangst terugkeerende, zijn niet onderworpen aan „inklaring, zoo zij niets anders aan „boord hebben dan visch, de zaken „tot de uitoefening van hun bedrijf „behoorende en de scheepsprovisie, „welke geacht kan worden tot verbruik „aan boord door de bemanning te „dienen; doch wel aan visitatie, „waartoe zij van hunne aankomst „terstond en vóór alle lossing aan „de politie moeten kennisgeven;"

Alle overige wijzigingen zijn verder verbetering van misstellingen.

St. Nicolaasfeest.

Zeer gaarne voldoen wij aan den wensch van het geachte Dames-comité door onderstaande mededeeling over te nemen uit *De Cur. Courant*.

„Het dames-comité dat zich vormde ten einde de Curaçaosche schooljeugd op 5 December eenige vreugdevolle oogenblikken te bezorgen, deelde ons mede; dat het door de hooggewaardeerde medewerking van vele liefdadige ingezetenen in staat is gesteld eene uitdeeling van feestgaven voor te bereiden zoowel voor de kinderen der armenscholen te Willemstad en in de buitendistricten, als voor de kinderen der kostelooze bewaarscholen.

Het comité stelt zich voor de uitdeeling der St. Nicolaas-geschenken aan de 1300 kinderen der scholen te Willemstad te doen plaats hebben op Zaterdag 5 December a. s. des namiddags te 4.30 op het Gouvernementsplein, na aankomst aldaar van den optocht der Militaire Sportvereeniging.

Op het plein, rondom de plaats waar de kinderen bijeen zullen komen, zal ruimte beschikbaar gehouden worden voor diegenen, die door hunne bijdrage de uitdeeling mogelijk maakten en daar bij tegenwoordig wenschen te zijn.

Voor zoover hun geen toegangsbe-

wijzen mochten zijn toegezonden, worden zij beleefd verzocht zich tot het verkrijgen daarvan te wenden tot een der dames van het comité."

Nieuwe Consul.

Bij decreet van 22 October werd de Heer JULIO LEYBA benoemd tot Consul der republiek BRAZILIE voor Curaçao en de overige Nederlandsche Bezittingen in de Caraïbische zee.

Wij wenschen den Heer JULIO LEYBA geluk met deze eervolle benoeming.

Koloniaal Verslag Staat K.

Posterijen en Telegraphie.

Ten slotte verdient nog vermelding dat de porten en verdere voorwaarden van verzending van het *binnenl. postverkeer* der kolonie bij Gouv. besluit van 29 Augustus 1907 (*P. B.* no 27) met ingang van 1 October 1907, met verschillende wijzigingen opnieuw zijn vastgesteld.

De voornaamste dier wijzigingen is, dat het briefport gebracht is op 5 cent tot een gewicht van 20 gram, 10 cent van 20 tot en met 100 gram, 15 cent van 100 tot en met 250 gram en verder 5 cent voor elk gewicht van 250 gram meer. Het voor brieven bepaalde maximum-gewicht is vervallen.

Het totaal der inkomsten beliep in 1907 f 44778,04 tegen f 42453,24 in 1906.

In 1907 werden op Curaçao gestort ter overmaking door middel van postwissels de volgende bedragen:

Nederland	f 123 091,84
België	1 776,54
Duitschland	38 391,95
Frankrijk	27 898,95
Groot-Brittannie en Ierland	1 307,24
Italië	5 487,67
Nederlandsch-Indië	560,5
Suriname	7114,2^5
	f 198722,21^5

Naar de eilanden der kolonie:

Aruba	f 3 357,18	
Bonaire	4 905,31	
St. Martin	1 236,05	
St. Eust.	936,71^5	
Saba	1 679,16	
		f 12 115,41^5
Dus te zamen		f 210 835,54

Op Curaçao werd in 1907 uitbetaald op postwissels, die aldaar ontvangen werden:

Uit het buitenland:

Nederland	f 5 391,78^5
België	98,50
Duitschland	56,09
Frankrijk	140,52
Italië	4,01
Nederlandsch-Indië	1 255.00
Suriname	907,48
	f 8 853,38^5

Uit de eilanden der kolonie:

Aruba	f 22 886,15^5	
Bonaire	15 923,19^5	
St. Martin	18 599,80	
St. Eust.	5 848,94	
Saba	13 296,44	
		f 76 533,63
Dus te zamen		f 85 387,32

Koloniale postspaarbank. Het door den directeur uitgebracht en door den raad vantoezicht goedgekeurd verslag omtrent den staat dezer instelling en van hare werkzaamheden over het jaar 1907, met daarbij behoorende opgaven, is opgenomen in bijlage N.

Bij G. B. no. 38 is afgekondigd het besluit van 12 October 1907, houdende openstelling van het kantoor van den districtmeester van het 3de district op Aruba voor den postspaarbankdienst.

Gedurende het jaar 1907 werd ingelegd het bedrag van f 95 831 en terugbetaald dat van f 61 737 tegen respectievelijk f 82 880 en f 23 518 in 1906.

Ook dit jaar toonen de cijfers van de aan bijlage N toegevoegde staten aan, dat de instelling meer en meer populair wordt.

Telegraphie. Ingevolge de aan de Compagnie française des cables télégraphiques verleende concessie, moet, wanneer over een jaar de opbrengst van het telegraafverkeer van de kolonie minder bedraagt dan f 45.000,—, het ontbrekene door het Gouvernement worden bijgepast, terwijl indien de opbrengst meer bedraagt dan f 66.000, de helft van dit meerdere door die Maatschappij aan de kolonie moet worden uitgekeerd ter afbetaling van de in vorige jaren door haar genooten bijdragen met de rente hiervan.

De opbrengst van het telegraafverkeer heeft over 1907 bedragen f 92,245,95, zoodat door de Maatschappij aan de kolonie uitgekeerd is een som van f 13 122,97^5 tegen f 12 330,67^5 over 1906.

De telegraphische gemeenschap met Venezuela, welke sedert Januari gestoord is tengevolge van het sluiten door de Venezolaansche regeering van al de kantoren van de Compagnie des cables télégraphiques, is nog niet hersteld.

Buitenland.

HAITI.

Dinsdag ontvingen wij uitvoerige berichten uit Haïti, dat aldaar Vrijdag 20 November revolutie was uitgebroken onder leiding van Generaal SIMON. Aux Cayes was geheel in hun handen.

Nu blijkt uit een telegram van Washington, 25 November, dat de toestand dit maal vrij ernstig wezen moet,

Amerika zal een oorlogsboot naar Haiti zenden

Ook het schoolschip „Duguay-Trouin" heeft last ontvangen naar Port au Prince te stoomen.

Alles wijst er op, dat het ditmaal meer is dan een gewoon opstootje. We kunnen moeilijk voorzien wat voor ernstige gevolgen er dit maal uit deze verwikkelingen volgen kunnen.

VENEZUELA.

Een speciaal telegram van het „*Financial News*" meldt: Klaarblijkelijk worden er ernstige plannen gekoesterd om president Castro af te zetten en Venezuela te verlossen uit zijn misdadige klauwen. Het volgende document wordt rondgezonden door een New-Yorksche firma, en wordt, naar ik verzekeren kan gunstig ontvangen:

„Er is onlangs een beweging ontstaan in Venezuela om den president af te zetten. De Junta is in deze stad (New-York) Ik sta in voordurende verbinding met den thesaurier van de Junta. Er wordt propaganda gemaakt voor het kiezen van een anderen president en voor dit doel wordt geld bijeen gebracht. Gij weet alle bijzonderheden evengoed als ik ze u zou kunnen vertellen. Het oogenblik is buitengewoon gunstig. Natuurlijk zal Holland schepen zenden om de havens te blokkeeren en andere staten eveneens schepen zenden om hun onderdanen te beschermen...... U begrijpt het wel.

Hollandsche kooplieden zijn benadeeld door het beletten van hun handel door Castro. De French Cable Company eveneens. Bij besluit der Venezolaansche vergadering van 7 Aug. 1908, heeft de Junta toestemming gekregen een of meer leeningen te sluiten op haar goed dunkende voorwaarden en heeft op advies van een van onze bekendste staatslieden een uitgifte geopend van 2 millioen dollars in obligaties. De hoofdsom is betaalbaar bij de —— Trust Company, New-York. City, een ondermaatschappij van de Mutual Life insurance Company, een jaar na het afzetten van Cipriano Castro. De obligaties geven 6 pCt, rente,

Gij weet beter dan ik, welk een voordeelen er onder deze omstandigheden zullen te behalen zijn, indien de beweging succes heeft, Het hoofd der beweging is generaal Rolando, die Castro reeds vroeger een nederlaag heeft toegebracht.

Ongeveer 100.000 dollar contant is tot nu reeds bij de Trust Company betaald."

New-York Herald, 30 Oct. 1908.

Caracas, 17 October.

Er ligt een poëtische waarheid in het feit, dat de Venezolaansche President altijd „in den zadel" zit. Want geheel Caracas is altijd in den zadel. „La Silla" (de Zadel) is de naam van een hoogen berg, die aan Caracas zijn volmaakt klimaat, aan Venezuela zijn zekerste verdediging tegen invallen en aan den reiziger een der meest grootsche natuurtooneelen bezorgt.

Het is de hoogste berg ter wereld die rechtstreeks opstijgt uit den spiegel der zee. Zijn grauwe en groene hoogten worden door den zeeman reeds op een afstand van honderd mijlen gezien, ofschoon „de Zadel", die het hoogste gedeelte vormt (9000 voet) bijna altijd in wolken gehuld is.

De nauwe streep vlakken grond den voet des bergs bedekkend en eerzuchtig een honderdtal voeten de steile bergzijde omhoog kruipend, ligt daar de oude stad La Guaira. 't Is Venezuela's belangrijkste zeehaven, de vóórstad van de hoofdstad. Andere aanbeveling heeft het niet.

Heet, vol vliegen, en vuil, heeft La Gauyra geen enkele aantrekkelijkheid en de eerste indruk dien Venezuela daar geeft, is hoogst onaangenaam. Bronzen standbeelden en zorgvuldige tuinaanleg, geven aan de openbare plaatsen een bevallig uitzicht; maar het verstand is er maar met één ding bezig: dat de Thermometer er elken dag van 't jaar 100° in de schaduw bereikt.

Maar, zoo zegt men, halverwege den top van „den zadel" was er vroeger, toen de wereld nog jong was een diep meer. Het was vier of vijf mijlen breed, acht of tien mijlen lang en in de flank van den berg uitgesneden als een zak. Eens had er eene groote aardbeving plaats en een heele zijde van den zak werd afgebrokkeld en rolde naar beneden langs de bergzijde; het water van het meer liep in zee. En nu, duizenden jaren later, is het bed van het meer, de vallei van Rio Guaire. In die vallei ligt het schoone Caracas.

Een merkwaardige spoorweg.

Caracas is hemelsbreed juist zes mijlen van de zee verwijderd; en slechts acht mijlen langs het ezelpad, dat de Spanjaarden hebben geplaveid met groote gekapte steenen, lang voor dat Kapitein John Smith naar Jamestown kwam. „De meest slingeren- „de spoorweg in het meest slingerende land der wereld" de Caracas- en La Guayra-Spoorweg is een der merkwaardigste stukken van ingenieursarbeid der wereld. Ferd. de Lesseps, de groote Fransche Ingenieur, zegde: „Ik zou het niet geloofd heb- „ben, als ik het niet met mijn eigen oogen gezien had."

Slingerend (meer dan 60 % van de gebruikte rails zijn gebogen) is er geen baanvak van een kwart mijl, dat loopt over een horizontaal vlak;— smal is hij insgelijks, slechts drie voet tusschen de rails. De spoorweg heeft het benijdenswaardige voorrecht, dat hij zich kan beroemen in de 25 jaar van zijn bestaan, nooit een ongeluk gehad te hebben; en dat hij niet verantwoordelijk is voor het verlies van een enkel menschenleven.

Van uit de raampjes van de kleine rijtuigen van dien miniatuur-trein heeft men een uitzicht over een elk oogenblik veranderend, grootsch en onbeschrijfelijk tooneel.

Hier rent men door een bosch van mahonie-boomen, en ginds weer slingert men langs onafzienbare lanen van wondervolle tropische vruchten en boomen. Nu eens gaat uw blik door een vallei beplant met bananen; dan weer daalt hij huiverend neer in een steilen afgrond van 1600 voet. Soms ontmoet ge een engen pas met alleen boven u een smalle strook van Gods hemel, die u de verzekering geeft, dat toch de geheele aarde niet uit grauwe rotsen bestaat; dan weer ontvouwt zich op 't onverwachts voor uw oog de geheele breedte en helderheid der Caraïbische zee, die men mijlen en mijlen achter zich waande.

In het begin is het een weelderig en ondoordringbaar struikgewas van tropische planten; dan komend in hooger en gematigder lucht, zijn het wilgen en andere boomen. En altijd door slingert hij zich, langzaam stijgend, rondom den grooten berg.

Op een punt kan men vijf baanvakken van de lijn beneden zich zien. Op een ander punt kan een man met gewone stemkracht op zes en een halve mijl van La Guayra een gesprek houden met een ander man, die 10 mijlen van La Guayra verwijderd is, zoo dicht op elkander liggen de wijde bochten van deze kronkelende spoorweg-slang. Het is de steilste spoorweg, die geen tandraderen gebruikt, het is de meest kronkelende en een der best geregelde van geheel de aarde. Jammer is het, dat hij nu minder zaken maakt dan ooit te voren; zijne inkomsten worden in de laatste tien jaren al minder en minder en er is weinig hoop, dat er betere dagen zullen aanbreken.

INGEZONDEN MEDEDEELINGEN.

Le prolongó la vida.

El siguiente relato apareció en la página editorial de una de las últimas ediciones de la revista „The Christian Work and Evangelist" que está considerada como una de las publicaciones religiosas más importantes y prestigiosas de los Estados Unidos:

„The Christian Work and Evangelist" con rareza habla de un agente curativo ó remedio, por la sencilla razón de que muchos de los llamados remedios ó preventivos no son lo que sus fabricantes pretenden.

„Existe un remedio sin embargo que podemos recomendar por nuestra propia experiencia que, se usa universalmente para las afecciones de los pulmones:—la EMULSIÓN DE SCOTT.

„Aunque sábese á ciencia cierta que ningún remedio cura radicalmente casos de tubercolssis muy avanzados, es decir, cuando los pulmones están ya casi completamente destruidos; sinembargo mientras hay vida hay esperanza, y la EMULSION DE SCOTT ha producido resultados verdaderamente maravillosos en miles de casos. El Sr. La Salle A. Maynard, redactor muy conocido de esta revista, prolongó su vida por muchos años mediante el uso de este prodigioso remedio. Además, dos hermanos de nuestro Director han obtenido resultados tambien maravillosos con el uso de ésta Emulsión después que otros muchos remedios habían fallado.

„Por este motivo y en razón de que nosotros mismos hemos sido testigos oculares de las curas obtenidas con la EMULSIÓN DE SCOTT en las enfermedades de los pulmones, podemos con toda confianza recomendarla á nuestros lectores como uno de los pocos remedios que producen los resultados que los fabricantes les atribuyen.

„Ninguna imitación de ésta excelente medicina ha logrado igualarla y por consiguiente debe emplearse siempre la verdadera y legítima EMULSIÓN DE SCOTT."

Segun los datos estadísticos publicados por la Junta de Sanidad, hay en los Estados Unidos 5,000,000 de tubercolosos, Suponiéndo que la EMULSIÓN DE SCOTT añada tres años de vida á la mitad do éstos cinco millones de enfermos, ésto equivaldría á salvar 125,000 personas de 60 años cada una.

Que resultados tan expléndidos! Y todo se debe á que la EMULSIÓN DE SCOTT aumenta las fuerzas y las carnes tan rápidamente que la obra destructora de los microbios se rétarda en todos los grados de la enfermedad y con mucha frecuencia desaparece total, lo cual sucede siempre que se empieza á usar desde los primeros síntomas del mal.

Advertentien.

Voor de vele en hartelijke bewijzen van deelneming, betoond bij het overlijden van onzen innig geliefden vader en behuwdbroeder,

Paul F. G. Curiel,

betuigen wij onzen hartgrondigen dank.

Curaçao 27 November 1908.

Uit aller naam

Gebr. CURIEL

Bekendmaking.

De verkoop van ZILVEREN. GOUDEN en JUWEELEN VOORWERPEN, beleend ter *Spaar-* en *Beleenbank* van 1sten **Maart 1907** t/m **31n Augustus 1907** onder

N°. 1083 X t/m **N° 8394 X**

zal plaats hebben op DONDERDAG den 3n December a. s. en volgende Donderdagen.

Belanghebbenden worden verzocht den verkoop te voorkomen, door de aanzuivering der verschuldigde interesten.

Curaçao, den 16den. November 1908.

De Voorzitter.

A. JESURUN.

TIJDTAFEL

van de stoomschepen der „Red D Line" tusschen

NEW-YORK,

PUERTO RICO, VENEZUELA en CURAÇAO.

1908.		Marcb.		Zulia		Marcb.
Aertrekt van NEW-YORK	Nov. 21	Nov. 28	Dec: 5	Dec. 12	Dec. 19	Dec. 26
Komt aan te LA GUAIRA	29	Dec. 5	13	19	27	Jan. 2
Vertrekt van „	30	7	14	21	28	4
Komt aan te PTO. CABELLO	Dec. 1		15		29	
Vertrekt van „	1		15		29	
Komt aan te CURAÇAO	2	8	16	22	30	5
Vertrekt van „	2	8	16	22	30	5
Komt aan te MARACAIBO	3	9	17	23	31	6
Vertrekt van „	6	12	20	26	Jan. 3	9
Komt aan te CURAÇAO	7	13	21	27	4	10
Vertrekt van „	7	13	21	27	4	10
Doet PTO. CABELLO aan	8		22		5	
Doet LA GUAIRA aan		14		28		11
Komt aan te NEW-YORK	16	21	30	Jan. 6	13	18

Drukker:

ALFREDO F. SINTIAGO